SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 674/2023-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Szabóom, Nemocničná 7, Kráľovský Chlmec, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/77/2022 (pôvodne sp. zn. 16C/3/2020) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/77/2022 a pôvodne vedenom pod sp. zn. 16C/3/2020. Sťažovateľ žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu vyplynulo, že sťažovateľ ako žalobca podal 21. januára 2020 žalobu o zaplatenie sumy 2 118 eur proti žalovanej Sociálnej poisťovni z titulu nevyplateného invalidného dôchodku, konanie bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. 16C/3/2020. Okresný súd 6. marca 2020 vec postúpil Krajskému súdu v Košiciach, pretože zastával názor, že vec patrí do právomoci správneho súdu. Krajský súd nesúhlasil s postúpením veci a predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1SKomp/8/2021 z 21. apríla 2022 rozhodol, že na prejednanie sporu nie je daná právomoc správneho súdu, 23. júna 2022 bol spis predložený opätovne okresnému súdu, kde je vec vedená pod sp. zn. 16C/77/2022. Sťažovateľ 19. mája 2023 zobral žalobu späť v časti žalovanej istiny z dôvodu dobrovoľnej úhrady zo strany žalovanej. Okresný súd po doručení vyjadrení stranám konania nariadil pojednávanie na 22. september 2023,

na ktorom rozhodol o veci samej, 23. októbra 2023 bol rozsudok doručený sťažovateľovi, žalovaná Sociálna poisťovňa podala 6. novembra 2023 odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľ vyjadril 24. novembra 2023.

II.
Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ poukazuje na dôvody vzniku sporu, žalovaná Sociálna poisťovňa prestala sťažovateľovi vyplácať invalidný dôchodok, toto rozhodnutie napadol sťažovateľ správnou žalobou, najvyšší súd zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne o zastavení vyplácania invalidného dôchodku. Z dôvodu, že Sociálna poisťovňa sťažovateľovi nedoplatila zadržané dávky invalidného dôchodku, podal na okresnom súde žalobu o zaplatenie istiny spolu s úrokom z omeškania. Sťažovateľ namieta dĺžku napadnutého konania pred okresným súdom, z hľadiska povahy veci ide o vyplatenie dávky, ktorá zabezpečuje sťažovateľovi živobytie, sťažovateľ namieta aj nesprávny a neefektívny postup okresného súdu spočívajúci v postúpení veci krajskému súdu, čím boli spôsobené zbytočné prieťahy v dĺžke približne 2 a pol roka. Aj po vrátení veci okresnému súdu tento nepostupuje plynule, sťažovateľ je bezradný, ide o sociálnu dávku, čím dôvodí priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 3 000 eur.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

5. Ústavný súd spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

6. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti veci možno konštatovať zložitejšie právne posúdenie, ktoré sa prejavilo v kompetenčnom spore medzi civilným a správnym súdom, pretože šlo o vyplatenie dávky sociálneho poistenia. Po skutkovej stránke sa vec nejavila ako zložitá.

7. Predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa je poznačený požiadavkou rýchlosti konania, pretože ide o vyplatenie sociálnej dávky invalidného dôchodku, ktorá predstavuje príjem sťažovateľa, ide teda o vec, ktorá spadá do kategórie konaní, v ktorých má súd konať prednostne (napr. rodinné veci, statusové záležitosti, pracovnoprávne nároky, sociálne dávky a pod.). V tomto ohľade ale ústavný súd zohľadnil aj skutočnosť, že počas konania žalovaná Sociálna poisťovňa uhradila sťažovateľovi dobrovoľne dlžnú istinu, predmetom rozhodovania tak ostala len otázka úrokov z omeškania, ktoré okresný súd sťažovateľovi priznal, toto rozhodnutie už napadla žalovaná odvolaním. Ústavný súd nezistil žiadne okolnosti svedčiace o tom, že by sťažovateľ prispel k dĺžke napadnutého konania.

8. K postupu okresného súdu ústavný súd uvádza, že je možné zobrať do úvahy iba obdobie, keď sa spis nachádzal v dispozícii okresného súdu. Okresný súd využil svoje procesné oprávnenie a namietal svoju právomoc, rozhodovanie kompetenčného sporu nepochybne predĺžilo dĺžku konania, avšak nie v dôsledku nečinnosti okresného súdu, ktorý sťažovateľ označil za porušovateľa.

9. Dĺžku konania pred okresným súdom ústavný súd ustálil od podania žaloby v januári 2020 po jeho postúpenie krajskému súdu v marci 2020 (3 mesiace), spis bol opätovne vrátený 23. júna 2022 okresnému súdu, ktorý rozhodol na prvom nariadenom pojednávaní 22. septembra 2023, rozsudok bol sťažovateľovi doručený 23. októbra 2023 (1 rok a 4 mesiace). Celková dĺžka konania pred okresným súdom v trvaní 1 roka a 7 mesiacov preto s ohľadom na predmet a význam konania pre sťažovateľa nie je úplne ideálna, avšak vzhľadom na to, že už došlo k aspoň čiastočnému odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa jednak dobrovoľným plnením istiny zo strany žalovanej, ako aj rozhodnutím okresného súdu o žalovaných úrokoch z omeškania, možno uzavrieť, že dĺžka napadnutého konania svojou intenzitou nezasahuje do sťažovateľom označených práv. V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje pozornosť na svoj názor, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02) a pojem zbytočné prieťahy podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

10. Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu